

برنامه آگاهی دهی کاهش استفاده از خریطه های پلاستیکی برگزار شد

شهرداری کابل به همکاری پروژه حمایت از شهرداری کابل، برنامه آگاهی دهی کاهش استفاده از خریطه های پلاستیکی را به نمایندگان برخی از اصناف برگزار نمود. در این برنامه برای اصناف مختلف و باشندگان نواحی، در مورد اضرار پلاستیک و حفظ محیط زیست سالم، آگاهی داده شد و همچنان به خاطر نهادینه شدن استفاده از خریطه های تکه یی و تشویق شهروندان، خریطه های تکه یی توزیع می گردد. کثرت استفاده پلاستیک از سوی شهروندان و پراکنده ساختن

د کابل بنا په کچه د پنځو لویو پروژو چارې بشپړې او د ولسمشر له لوري گټې اخیستنې ته وړاندې شوې

د کابل بنا په کچه یو شمیر مهمې پروژې د ولسمشر محمد اشرف غني له لوري د ۱۴۰۰ کال د وري په ۲۳ مه نېټه د لار جوړونې او بیارغونې اونی پروگرام په ترڅ کې گټې اخیستنې ته وړاندې شوې. په یادو پروژو کې د کابل شهرداری پنځه لویې پروژې (د پاچا او شمسینه پلونو ساختمان، د خوشحال خان مینې نیولونکي سرکونو، له خواجه بغا درې لارې تر نجارانو کلا سرک، د کابل صنعتي پارکونو سرکونه او د یو شمیر نورې پروژې) شاملې وې او د ولسمشر له لوري گټې اخیستنې ته وړاندې شوې. د پرائیستي په مراسمو کې ولسمشر محمد اشرف غني په چاپیریالي، اقتصادي ودې او ښاري برخو کې د کابل شهرداری له لوري معیارونو په پام کې نیولو باندې

کار دو پروژه زیبا سازی شهری تکمیل و به بهره برداری سپرده شد

کار دو پروژه زیبا سازی شهری در ساحة سرای غزنی و ایستگاه اخیر پوهنتون در مربوطات ناحیه سوم تکمیل و توسط محمد داود سلطان زوی شهرداری کابل به بهره برداری سپرده شد. شهرداری کابل حین گشایش این پروژه ها بار دیگر به مسوولان هدایت داد تا به خاطر زیبایی بیشتر شهر، برنامه های جدید را ترتیب و اجرا نمایند تا حسن خوب و امیدوار کننده زندگی شهری نزد مردم به وجود بیاید. این پروژه های زیبا سازی در ساحة سرای غزنی به مساحت ۳۰۱۳ متر مربع و در ایستگاه پوهنتون کابل به مساحت ۱۲۳۶ متر مربع که اخیراً از وجود غصب پاکسازی شده بود اجرا شده است.

شرکتگی و تربیتیت
زیست محیطی را
از کودکی به
قرزنداتمان بیاموزیم

د ودانیزو جوازونو د ورکړې او ودانیزو سرغړونو څخه د مخنیوي مقررې د تطبیق وړ ده

د ودانیزو جوازونو د ورکړې او له ودانیزو سرغړونو د مخنیوي مقررې چې په وروستیو کې د عدلیې وزارت په رسمي جریده کې خپره شوې ده د تطبیق وړ ده. دا مقررې د ښاروالیو قانون له احکامو څخه په الهام وضع شوې ده، شپږ فصلونه او پنځه پنځوس مادې لري، د یادې مقررې احکام د په پلانې او غیر پلانې سیمو کې د ودانیزو جوازونو د ورکړې پر پروسه، ودانیزو سرغړونو د رسیدو په لارو چارو، جریمې او ارزښت راڅرخي. د یادې مقررې په تطبیق سره به زیات شمیر هغه ستونزې چې پخوا په دې برخه کې شته وې حل شي او په دې توگه به معیاري

به تو همشهري خوب

حقوق شهروندی در برگیرنده یک سلسله وظایف، مسوولیت ها و مکلفیت های است که یکی بر دیگری دارند و هیچ کس نمی تواند خود را از آن تبرئه کند و ما فوق آن به شمار آورد و یا از آن شانه خالی کند. پیاده رو مال مشترک همه آنانی است که از روی آن می گذرند، ما که در حاشیه پیاده رو دکان داریم و یا خانه و مسکن ما موقعیت دارد، نباید راه عام را با گل و مواد ساختمانی و یا هم زباله ها آلوده بسازیم، نباید ابزار و وسایل دکان را در این جا قرار دهیم، باید از این راهرو به حیث محل فروش اشیاء و لوازم استفاده نکنیم، نباید با ریختن زباله های ساختمانی و مواد اضافی، پیاده روها را مسدود بسازیم. اما بیایید ببینیم که در شهر ما حقوق شهروندی چقدر رعایت می شود، با دریغ برخی ها به خاطر آن که

د روژې په مبارکه میاشت کې رحم او انصاف تر بل هر څه

غوره بلل کېږي

دلسوز

د گناهو لوري ته مخه کوي، رحم، انصاف او عدل ته يې هيڅ پام نوي او يوازې خپلې گټې تر هر څه لوړې بولي. دا چې دروژې میاشت د مرستو میاشت ده نو هر پلورونکي ته اړینه ده ترڅو د دغې مبارکې میاشتې د ښکيو په پام کې نیولو سره له خپلو بیوزلو او اړو هیوادوالو سره مرسته وکړي ترڅو له یوې خوا د پاک خدای د رضا سبب شي او بل لوري ته به دوي د روژې د مبارکې میاشتې له ثوابونو او خیر ښکيو څخه هم برخمن شي.

هیواد کې کله چې د روژې مبارکه میاشت راورسېږي نو ورسره جوخت د لږنیو خوراکیو توکو یې هم لوړې شي او هر پلورونکي هڅه کوي ترڅو ډیره گټه ترلاسه کړي، خو د روژې میاشت ته یې چې عدل او انصاف میاشت ده هیڅ پام نشته. پاک خدای فرمایلي چې: په روژه کې له بیوزلو او اړو خلکو سره مرسته او انصاف وکړی ترڅو زه له ناسو سره انصاف وکړم. خو شته داسې یې انصافه او یې رحمه پلورونکي چې، په دغه مبارکه میاشت کې ددې پرځای چې ثواب ترلاسه کړي

دا ده روژه یو ځل بیا په داسې حال کې زموږ هیواد ته راغله چې، داسې هیواد وال مو له رازراز ننگونو، لوږې، فقر، بیکارۍ او نورو ورته ستونزو او کړاوونو سره لاس او گریوان دي. روژه د اسلام له پنځو رکنونو څخه یو رکن دی چې نیول یې په هر بالغ مسلمان فرض او دغه میاشت یوه له برکتو او خیر ښکيو څخه ده که میاشت بلل شوې. په دغه میاشت کې نه یوازې دا چې د انسان خوله روژه وي، بلکې ژبه، سترگې، زړه، لاس او پښې یې هم باید روژه وي. دا چې د روژې میاشت، د پاک خدای د عبادت او نیایش میاشت ده نو هر مسلمان ته په کار ده ترڅو په دغه مبارکه میاشت کې داسې کارونه ترسره کړي چې، د پاک خدای (ج) د رضا سبب شي او هر مسلمان ته ښایي چې، په دغه میاشت کې د عذر او دعا لاسونه دخدای (ج) دربار ته پورته او دخیر، برکت، سولې او امنیت غوښتنه وکړي او دروژې اخلاقي برخو ته هم خپل پام وساتي او له دغې میاشت څخه چې د پاک خدای د میلستیا میاشت ده، په درنښت سره هر کلي وکړي عدل او انصاف له پامه ونه غورځوي او ترڅو چې کولای شي له بیوزلو او اړو خلکو سره مرسته او دهغوي لاس نیوی وکړي. خو له بده سره زموږ په

بهار، درس کار، کوشش و جهش را به ما می آموزاند

هوفیانی

بهار که موسم سرسبزی و زیبا و تحول در طبیعت به تمار می آید، بهار از ما توقعات و انتظارات دارد تا بایک جا شدن به این کاروان و سبز یکجا شده و باخانه تکانی ذهن و ضمیر خود در سرسبزی و شگوفایی شهر و کشور خود همصدا شویم، زیرا سرسبزی افزون بر این که برای ما نفس تازه می بخشد و از سایه و میوه درختان سود و ثمری می گیریم، شاندن نهال صدقه جاریه بوده که نباید فرصت های پیش آمده را از دست بدهیم و از مزایای بهتر بی بهره بمانیم.

این است درس های از بهار که باید بیاموزیم و آموخته ها را برای انجام وظایف و مسوولیت های که در قبال خود و جامعه خود داریم، انجام دهیم

تکامل و تداوم و باروری و رنگ به رنگ شدن و شکفتن و تکوین، می تواند سیر کند و چه بهتر که انسان باری و لحظه یی به کتاب طبیعت و کاینات درنگی کند، تا به گفته سعدی دریابد که:

برگ درختان سبز در نظر هوشیار
هر ورقش دفترست، معرفت کردگار

دیدن این همه رنگ و پیرنگ در برابر چشم ما هرگز هدر و بیهوده نیست و باید به خاطر داشت که ما با هر قدم به زنده گی و به گراز از این آبنا و خاکنا به معرفت می رسیم، معرفت خود و خویشتن، خود معرفت الهی است که جوهر معرفت به شمار می رود و بدون این دریافت ها انسان بودن ما معنا و مصداقی نمی تواند داشته باشد.

در تقویم زمان، آمدن و رفتن موسم ها و گذشت فصول سال، هر کدام برای انسان که نظاره گر این اوراق رنگین است، می تواند درس عبرتی باشد از تکامل و رنگارنگی و جهش و تپش کاینات که خداوند تعالی برای او وقت به وقت نمودار می سازد.

یکی از این درس ها درس کار و کوشش و رسیدن به منزل مقصود و به اهداف موعود است، همانگونه که یک دانه در زمین از مرحله به مرحله دیگری می رسد، نمود کرده، رشد می کند و بارور می شود، انسان نیز از مراحل می گذرد و آن را پشت سر می گذارد.

از یک فصل تا فصل دیگر و از یک مرحله به مرحله دیگر، آنچه بیش از همه در چشم بصیرت قابل دید است، تلاش، کوشش، جهش و رفتن و رسیدن است.

انسان با گرفتن درس های از طبیعت می تواند به مراتب بالایی سیر کند، از نطفه به نوباوه گی و از کودکی به بلوغ و از بلوغ به پیری و پختگی و حتا به مراتب بالاتر جایگاه انسان و از آن مرحله به مرگ برسد.

به این گونه انسان در ضمن آنکه این درس ها را فرا می گیرد، با حکمت های دیگری از خلقت و

سر مقاله

ماه مبارک رمضان و درس های بزرگ

ماه مبارک رمضان با همه فضایل و برکات فرا رسید و ما را به ادای فریضه های فرامی خواند که خداوند (ج) در قرآن کریم از آن با تکریم بسیار یاد کرده و فضیلت فراوانی را برای آن در نظر گرفته است. این ماه که در زنده گی مسلمانان از مقام و منزلت والایی برخوردار بوده، برکات آن برای همه مشهود و نمایان است. فرایض و واجبات دارد که پیروی از آن همانا انقیاد و فرمانبرداری مومن و مسلمان می باشد. افزون بر آن درس ها، پندها و انتباهات عظیمی در روزه نهفته است که بنده گان صالح خداوند می توانند با استفاده از آن، به این فیوضات و حسنات دست یابند و از مظاهر اعمال انسانی و اسلامی بهره ها به دست آورند. در این ماه، انسان با قبول گرسنگی و تشنگی و تحمل مشقت و قبول شروط معینه، به مرحله ای می رسد که از دل گرسنگان، مظلومان و آنانی که در فقر و فاقه گی به سر می برند، آنگاه می شوند و تحت شرایط و ضابطه های خاص در صدد آن بر نمی آیند تا دیگران را به خاطر داشته باشند و از حالت آنان غافل نمانند و به یاری آنان بشتابند.

رمضان مبارک برای مسلمان دروازه های خیر، نیکی، فلاح و رستگاری را باز می کند. این آزمون بزرگ که همه ساله طی یک ماه پیش می آید، برای مسلمانان درس های بزرگی را ارزانی می کند که به وسیله آن به کمالات انسانی و برکات ربانی دست می یابند.

یک ماه ضبط نفس و پیروی از شروط و قیود خاص، انسان را تربیه می کند و می آموزاند که چگونه درس مقاومت و تحمل را فرا بگیرد و چگونه فقرا و ناداران را دریابد و فراموش نکنند و برای یکسال دیگر خودش را برای راستی، درستی، نیکی و نیکو کاری عیار و آماده سازند. ماه متبرک رمضان به همه مسلمانان جهان مبارک باد!

درخت

یعنی اکسیجن
یعنی آب
یعنی زندگی

ناحیه سیزدهم کار کردها، فعالیتها و مشکلات

سهیلا سادات

چون: یکصد و پنجاه سالگرد استقلال کشور، جشنوارههای مختلف ورزشی، نمایشگاهها و غیره از دست آوردهای اجتماعی - فرهنگی ام در ناحیه ششم بوده است. کار در ناحیه سیزدهم اگرچه با چالشهای همراه است، اما همچنان برایم باعث رضایت و شوق بیشتر در راستای خدمت به هموطنانم بوده است. وسعت ساحه فعالیت و کار و زحمت فراوان، سبب شد که در راستای تطبیق اصول شهروندی و دادن آگاهی به مردم شریف ناحیه سیزدهم کمر همت بسته و اهداف شارووالی کابل را در این ساحه تطبیق نمایم. خوشبختانه ناحیه سیزدهم با داشتن یک شورای کاملاً فعال برای بانوان، راه برای نیل به اهداف کاری بازتر ساخت و تقویت شورای جوانان، شورای فرهنگی و شورای نظیفی ناحیه باعث شده تا بتوانیم با نیروهای رضا کار خود، بخش مهمی از فعالیتهای ناحیه را به کمک آنان به نحو احسن پیش ببریم.

ناحیه سیزدهم شارووالی کابل، از جمله نواحی به حساب می آید که کارهای زیادی در بخش سرسبزی و نظیف در آن انجام شده و میزان رضایت باشندگان این ناحیه نیز از مسوولان ناحیه سیزدهم بخصوص معاون این ناحیه خیلی بلند است. بانو حبیبه صادقی معاون این ناحیه، با ابتکار، پشتکار و تلاشهای بی شایبه توانسته است رضایت باشندگان این ناحیه را بدست بیاورد. وی که در بخش انجمنی ترزیهای پایدار ماستری دارد، از دو سال بدینسو به حیث معاون ناحیه سیزدهم شارووالی کابل فعالیت می کند.

س: از کار کردهای که در این مدت در شارووالی انجام داده اید بگویید؟

ج: مدت یکسال معاون ناحیه ششم شهر کابل بودم، کار کردن به عنوان معاون ناحیه ششم، در یک ساحه فرهنگی، با مردم فهیم و با درایت، برای من که تازه تجربه کار کردن در شارووالی را سپری می کردم، شروع خوبی برای یادگیری و نشان دادن فعالیتهایم بود. مشورههای نیک همکاران و افراد باتجربه در شارووالی کابل سبب شد که خیلی زود جایگاه خود را پیدا نموده و بتوانم قابلیتهایم را در زمینه کار با مردم، فعال سازی شورای بانوان ناحیه، شورای فرهنگی ناحیه و تشویق باشندگان برای سهم گیری در فعالیتهای اجتماعی و فرهنگی آشکار نمایم. برگزاری موفق جشنوارهها و برنامههای اجتماعی

دامنه نهال شانی گسترده بوده و سرسبزی شهر بیشتر می شود

نگذاریم، نهال، سبزه و بتههای گل، پامال بی پرواییها گردد

فریده عبیدی

راه اندازی کمپاین بزرگ نهال شانی در شهر و مشارکت نهادها و ادارات دولتی و خصوصی و شهروندان در کمپین نهال شانی که هنوز هم ادامه دارد گسترده گی این کار بزرگ نشان دهنده آن است که جلوهها و جاذبههای سرسبزی شهر بیش از پیش افزایش می یابد.

خبرنگار پامیر که در چند محل نهال شانی سری زده گزارش می دهد:

امسال به قدر کافی شارووالی کابل نهالهای مختلف و مناسب به خاک و هوای شهر تهیه کرده و کار غرس نهالها که چند هفته پیش آغاز یافته بود، همچنان ادامه دارد.

س: جدا از وظایف و مسوولیتهای که در ناحیه دارید برای زنان چه کارهای را انجام داده اید؟

ج: اجرائی وظایف روزمره ناحیه که در لایحه وظایف معاونان وجود دارد، به صورت عادی در جریان است، اما در کنار آن تقویت شوراهای مختلف، انسجام امور اجتماعی و فرهنگی در ناحیه، از جمله کارهای است که تمام معاونان نواحی در کنار امور محوله آن را به پیش می برند. از آنجایی که سال گذشته سال مبارزه با ویروس کرونا بود، بنده از هیچ تلاشی در راستای رسانیدن کمک به مستحقین و هماهنگی در جذب کمکها از منابع مختلف در ناحیه دریغ نوریتم. از سویی دیگر، ایجاد هماهنگی بین وکلای گذر، جلب همکاری از متنفذین برای برنامههای مختلف و ایجاد هماهنگی

ص ۶

رییس وکلای گذر ناحیه دوم باشندگان محل همکاری نزدیک با شارووالی کابل و سایر نهادهای سکتوری دارند

نادیه مروت

بهسازی و نوسازی گذرها و عرضه خدمات بهتر شهروندان در مرکز توجه شارووالی کابل قرار داشته و این اداره در صدد آن است تا با عرضه خدمات بهتر به شهروندان، سهولت های لازم را در همه عرصه های زندگی شهری مهیا سازد. وکلای گذر نواحی شهر کابل که حلقه اتصال میان شهروندان، شارووالی و سایر نهادهای سکتوری به شمار می رود، سعی می ورزند تا از یکسو نیازمندیها، پیشنهادات و خواستهای باشندگان گذر مربوط خویش را به ادارات و نهادهای ذیربط انتقال دهند و از سوی دیگر، فرصتهای مشارکت شهروندان را در کارهای محیطی و شهری فراهم سازد.

خبرنگار پامیر در این شماره سری زده به ناحیه دوم و گفت و شنودی را با الحاج الله نور نوری، رییس شورای وکلای گذر ناحیه دوم انجام داده که تقدیم می شود:

پرسش: لطفاً در مورد کارهای عمرانی، بهسازی و خدماتی که در مربوطات ناحیه دوم انجام یافته معلومات ارایه فرمایید؟

پاسخ: وکلای گذر تأمین کننده رابطه میان باشندگان نواحی با شارووالی کابل و سایر نهادهای سکتوری می باشد، سعی کرده ام تا مشکلات، خواستها و پیشنهادهای مردم را مبنی بر، برآورده سازی نیازمندیهای شان به شارووالی کابل و ادارات سکتوری انتقال دهم که در نتیجه ادارات مربوط کارهای زیر را در سطح ناحیه دوم انجام داده اند:

- اعمار شش باب مسجد به نامهای مسجد جامع خواجه اسحاق ولی، مسجد جامع رنگه ده افغانان، مسجد جامع شاه غلام پادشاه، مسجد جامع ده غوچک، مسجد جامع حضرت خالد بن ولید واقع بالا کوه ده افغانان و مسجد داخل قلعه، به همکاری باشندگان محل.

- اعمار سرکهای فرعی از ساحه نخاس جوی شیرالی جاده ولایت.

- نهالستانی در تمام ساحات ناحیه دوم به شمول پارک قول آب چکان.

- ایجاد کلب ورزشی پهلوانی نوری واقع جاده آسمایی.

- ایجاد شوراهای جوانان و نخبگان.

- همکاری دوامدار با نیروهای امنیتی و شارووالی کابل.

- کمک لازم به مردم بیضاعت از طریق برنامه دستر خوان ملی و موسسات دولتی و غیر دولتی.

- اعمار مکتب خواجه پارسا که قبلاً از بین رفته بود، کار ساخت آن جریان داشته و به زودی تکمیل می گردد.

پرسش: همکاری مردم در کارهای نظیفی، سرسبزی و سایر کارهای محیطی در چه سطح قرار دارد؟

پاسخ: مردم گذرهای نواحی در رفع مشکلات محیطی، سرسبزی و پاککاری محلات شان سهم فعال دارند، همان گونه که در بالا اشاره شد مردم در نهالستانی و سرسبزی سهم خوب گرفته اند. راه اندازی حشهرهای نظیفی و شرکت باشندگان محل، سبب شده است تا گذرها پاک باشند و مردم برای تأمین امنیت شان با نهادهای امنیتی همکاری خوب دارند.

حضور فعال زنان در تأمین نظافت شهر

جهان آرا و شهر آرا باغ‌های بزرگ و تاریخی شهر کابل

بنابر روایتی، باغ‌های جهان آرا و شهر آرا به دستور بابر شاه، به شیوه باغ‌های سمرقند و بخارا احداث گردیده است. از این باغ‌ها روایات و حکایات بسیاری بر جای مانده است، زیبایی و دل‌انگیزی این باغ‌ها به حدی بوده که حتا در سمرزمین هندوستان نیز باغ‌های با چنین سرسبزی و ابهت نبوده است. شاه جهان در یکی از سفرهای که به کابل داشت، می‌گویند بار نخست در محرم ۱۰۴۹ و قسسی به کابل آمدند در باغ جهان آرا به افتخارش جشن بزرگی برپا کردند و آنرا چنان چراغانی کرد که انوار آن از دو طرف بخش و پراکنده می‌گردید، در این مرتبه شاه جشن قمری اوزن را برگزار کرد. باردیگر زمانی که در سال ۱۰۵۶ به کابل آمد، همین باغ شهر آرا را خالصه گردانید، و شاه جهان دستور داد که در این باغ عمارتی شاندار بسازند.

خلاصه باغ جهان آرا و شهر آرا در تمام دوره‌ها مورد توجه شاهان مغولی بوده و انواع گل و درخت در آن‌ها به نظر می‌رسید که تخم بسیاری از آن‌ها را از هندوستان آورده بودند. این دو باغ کابل در زمان شاهان و حاکمان، شاهد جشن‌ها، محافل و مجالس بوده که نام و نشان و توصیفات آن همواره بر سر زبان‌ها بوده و در کتب تاریخ از آن‌ها فراوان یاد شده است. قابل یادآوری است که این دو باغ بزرگ، یکی در حوالی شهر آرای کنونی که بخش بزرگی را احاطه می‌کرد و دیگری در کنار دریای کابل در سینمای پامیر موجود بود که بعدها به مستوفی المالك محمدحسین خان پدر استاد خلیلی تعلق گرفت و وی در آنجا زندگی می‌کرد و به دنبال آن، زمانی سفارت شوروی در آنجا قرار داشت.

کابل قدیم و نمونه‌های درخشانی از توجه مردم به مسایل شهری

پرورده

روایت‌ها و قصه‌ها، حکایتگر آن است که، مردم قدیم کابل شهروند بودن شان را به معنی واقعی کلمه اثبات می‌کردند.

کارهای نمونه و بزرگی که در گذشته‌ها مردم به آن علاقه‌مندی و احساس مسوولیت نشان می‌دادند:

۱- به نظافت و پاکی شهر توجه زیاد داشتند. ۲- در سرسبزی شهر توجه بسیار دلسوزانه داشتند، هم در نهال‌شانی سهم می‌گرفتند و هم در حفاظت، نگهداری و آبیاری آن توجه می‌کردند.

همین بود که نهال‌ها و درختان خشک نمی‌شد و ثمر می‌داد.

۳- در گذشته‌ها پیش از اینکه نهادی دست به کار شود، بسیاری مشکلات ساحوی از طرف مردم با راه اندازی کارهای جمعی و عمومی حل می‌شد، حتا مردم در زمستان خود به پاک کاری و انتقال برف از کوچه‌ها می‌پرداختند و مشکل راه پندان را رفع می‌کردند.

اما حالا بیاید ببینیم که مانند گذشته‌ها عمل می‌کنیم، آیا در نهال‌شانی، حفاظت و آبیاری درختان سهم می‌گیریم؟ آیا در دور کردن موانع و رفع مشکلات محیطی از جمله مسئله نظافت، کارهای جمعی را راه اندازی می‌کنیم و یا در کارهای عمومی و جمعی که از سوی شاروالی کابل به نام (حشور) راه اندازی می‌شود، سهم

می‌گیریم؟ همه ساله به خاطر سرسبزی شهر کمپاین‌های نهال‌شانی در شهر از سوی شاروالی کابل راه اندازی می‌شود و هزاران اصله نهال در جاهای که لازم است غرس می‌گردد، اما در نیمه سال می‌بینیم که شماری از نهال‌ها سرزده شده و یا گله‌های مواشی از راه می‌رسند و با خوردن برگ‌های درختان، گل‌ها و سبزیه‌های گلدان‌های کنار جاده، زحمات انجام یافته بر باد می‌رود.

آیا با انداختن کثافات در آلوده سازی محیط زیست و شهر خود دخالت نمی‌کنیم؟ آیا دهلیز پیاده روها را رها کرده در حاشیه جاده‌ها به گشت و گزار نمی‌پردازیم؟ با اینهمه برخوردها می‌توانیم به شهر سبز، پاک و با نظم دست پیدا کنیم؟

آیا شاروالی کابل در نبود همکاری شهروندان می‌تواند به عرضه خدمات بهتر بپردازد؟ امروز موقیبت‌هایی را که کشورها و شهرها و بخصوص شهرهای پس از جنگ بدست آورده‌اند، نتیجه همکاری شهروندان بوده که شاروالی‌های شهرهای شان را فرصت داده تا به عملی کردن پلان‌های انکشافی، توسعه‌ی و خدماتی بپردازند. ما که نیز عضو جامعه بشری هستیم و آرزو داریم تا زود تر به بلندی‌های پیشرفت و ترقی برسیم، با کاشکی گفتن نمی‌توان به این اهداف بزرگ رسید، زیرا به قول معروف (کاشکی را کاشتیم سبز نکرد) تنها با وحدت عمل و ایستادن در کنار شاروالی کابل می‌توانیم به این آرزو دست یابیم.

د سیلابونو په مخنیوي کې د ځنگلونو رول

لیکوال: ذبیح الله تنوير

څاروړې د ونو پاتې، ښاخونه، د تنو پوستکي او نورو اضافه مواد څاروړې ته په طبیعي ډول ورغلاوه کیږي، د وخت په تېریدو سره ذکر شوي مواد تجزیه کیږي، چې د تجزیې په صورت کې یې په خاوره کې د عضوي موادو فیصدي زیاتیري.

د ځنگلونو ستره گټه داده چې د موسمي اورښتونو څخه ترلاسه شوي اوبه څاروړې ته په کمې چټکتیا سره وړاندې کوي، د همدغو اوبو چټکتیا یا په شپارو، لوڅو او غیر ځنگلاني سیمو کې ډیره وي، په ځنگل لرونکو سیمو کې د څاروړې د تخریب سلنه کمه، خو په شپارو ځمکو کې د څاروړې تخریب خپل اعظمي حد ته رسیږي.

ځنگلونه د واورو د ښویدني ترڅنګ د ونو د ښاخونو، تنو او پاتو پر مټ د لمر د وړانګو مخنیوی کوي، چې همدغه چاره یې په ځنگلونو د وریدلو واورو د ورو ویلیکیدني سبب ګرځي، د واورو تدریجي او دوامداره ویلیکیدنه د سیلابونو د مخنیوي ترڅنګ په خاوره کې د اوبو د سطحې د لوړیدو سبب کیږي، په خاوره کې د اوبو د سطحې لوړوالی د اوبو د سرچینو د زیاتیدو، د اوبو ساتنې، د پایښت لرونکو اوبو د پیداښت او په ټوله کې د اوبو د مدیریت په مانا ده.

ډیر کله به مو د سیلابونو د راوتلو پر وخت کې لیدلي وي، چې سیلابونه له پیل څخه تر

ککړیدو، د ایکوسیستمونو د بې نظمی، د ځمکې لاندې اوبو د سطحې د ټیوالي او نورو بېلابېلو ناوړینونو د رامنځته کیدو سبب ګرځي.

په ټولیز ډول د سیلابونو د راوتلو لوی عامل د ځنگلونو او په ټوله کې د نباتي پوښښ تخریب او له منځه تلل بللی شو، ددې لپاره چې د سیلابونو له ناوړه زیانونو څخه خوندي پاتې شو او د موسمي اورښتونو څخه ترلاسه شوي اوبه د اوږد وخت لپاره وساتو، نو د ځنگلونو په بیارغونه، پراختیا او مدیریت باندې باید تمرکز وشي.

د سیلابونو په مخنیوي کې ځنگلونه لومړی د اورښتونو چټکتیا راکموي، کله چې د باران څانګې د ځنگلي ونو په پاتو او ښاخونو لوړیږي، څه برخه یې همدلته پاتې کیږي او پاتې نورې یې په ډیر کم سرعت سره د ونو تنو او یا هم د څاروړې مخ ته رسیږي، د ځمکې سر ته رسیدلې اوبه په خاوره کې د جذب څخه وروسته د ځنگلي ونو د ریښو په واسطه د نبات د فزیالوژیکي دنډو د سرته رسیدو په موخه مصرفیږي، له مصرف څخه پاتې اوبه بیا د ځمکې لاندې اوبه سطحې ته رسیږي او د Water Table سطحه ورسره لوړیږي، د ځنگلي سیمو په خاوره کې د اوبو د نفوذ او فلتر عملیه نسبت نورو څاروړو ته اسانه وي، دا ځکه چې د ځنگلي سیمو

له کومه وخته چې انسانانو په طبیعت کې لاسوهنه شروع کړې او د خپلو لنډ مهاله گټو لپاره یې اوږد مهاله گټې قربانې کړې، ورسره سم طبیعي ناوړینونه هم پیل شوي، سیلابونه هم د همدغو ناوړینونو له ډلې څخه یو دی، چې د ژوند چاپیریال ګواښي او زیانمنوي یې، د زیان سلنه یې په صحرايي او هغو ځمکو کې ډیره وي، چې نباتي پوښښ یې کم او یا هم له منځه تللی وي.

د سیلابونو زیانونه د څاروړې په تخریب سره پیل کیږي، د څاروړې تخریب یو کوچنی زیان نه بلکې په حقیقت کې ستر زیان ګڼلی شو، دا ځکه چې په تخریب سره یې د کر وړ خاوره له لاسه ورکوه، چې بیا جوړیدنه یې کالونه وخت اخلي، سیلابونه د کروندې نباتات له منځه وړي او کروندې ویجاړوي، د نباتاتو له منځه وړنه او د کورونو ویجاړتیا د لوړې، فقیر او بېکاري د زیاتوالي او د خلکو ترمنځ د شخړو د رامنځته کیدو سبب ګرځي.

سیلابونه د کانلونو د ډکیدو او ویجاړتیا، د بندونو، سربندونو، چک ډیمونو او د اوبو لګونې د نورو شیبکو د تخریب، د کورونو، ښارونو او عام المنفعه ځایونو د وړاندو، انسانانو او حیواناتو ته د مالي او ځاني زیانونو د اوښتو، د وحشي ژویو د نښتیدو او له منځه تلو، د اوبو او چاپیریال د

چاپیریال ته د ورپښو زیانونو کچه راټیټه او بې نظمه شوي ایکوسیستمونو بیرته منظم کړو، د خپلو شته اوبو څخه موثره استفاده وکړو، خپلې شته سرچینې مدیریت کړو، خاوره له تخریب څخه وژغورو، د سیلابونو له زیانونو ځانونه او ټولنه خوندي کړو، د تولید کچه لوړه کړو او خپلې اقتصادي، ټولنيزې، سیاسي او نورې موخې ترلاسه کړو، نو لازمه ده چې د هېواد تخریب شوي ځنگلونه او څېځایونه بیا ورغول شي، د موجودو طبیعي ځنگلونو کلکه ساتنه وشي، سرچینې باید مدیریت شي، د هېواد شپارې ځمکې تر کر او کښت لاندې راوستل شي او په ټوله کې معیاري کړنې ته مخه شي.

په نيمروز کې د کمال خان د نوي بند د جوړيدو ارزښت او په دې هکله د يو څو مغشوشياوو روښانول

پوهاند محمد بشير دودبال

نير پسي

دښاري ستونزو د له منځه وړلو په موخه د ښاروالۍ هلې ځلې دوام لري

ناصرې

په ښار کې د ښاري خدمتونو ترسره کول او ښاريانو ته د آسانتياوو برابرو، د ښاروالۍ له کاري لپتونو څخه شميرل کېږي. دغه خدماتي اداره په دې هڅه کې ده ترڅو ښاري ستونزې يو بل پسې له منځه يوسي، کابل ښار او کابل ښاريان د شته ستونزو له منځه څخه وژغوري. کابل ښاروالۍ دا هڅو کړي چې ترخپل وسه به د ښار او ښاريانو په چوپړ کې وي او په صادقانه او رښتينولي سره به د ښار په سمسورۍ او جوړولو کې خپل نه ستړي کيدونکو هلوځو ته دوام ورکوي. لکه چې ښاريانو په خپلو سترگو وليدل، کابل ښاروالۍ د تير کال په بهير کې د ښار په يوشمير سيمو کې د پام وړ کارونو ترسره کړي کړل. د ښار دننه د ډيرې عمومي او فرعي سړکونو او پلولاړو جوړول او پراخيدل، د تفريحي پارکونو او نورو ټولگيو ځايونو جوړول، د ښاري نظم د رامنځته کيدو په موخه د پلانونو پلي کيدل، د يوې پاکي هوا درامنځته کولو او د ښار د زړغونۍ په موخه نياگيو کيښول، د دغه ارگان له پلانونو څخه شميرل کېږي. کومه ستونزه چې کابل ښاروالۍ غواړي له منځه يي يوسي، هغه په ښار کې بې نظمي او د ښار ککړتيا او د ککافت ډيروالی ده، چې ښاروالۍ د دې ستونزې د له منځه وړلو په موخه خپلې هلې ځلې جاري ساتلي او په دې برخه کې د ښاريانو مرستو ته اړتيا لري. د ښار د سمسورۍ او زړغونۍ په موخه ښاروالۍ هم پلانونه تر لاس لاندې لري چې يو په بل پسې پلي کېږي. په دې واقعيت بايد سترگې پټې نکړو چې، ښاروالۍ په دې وروستيو کې، د پام وړ ښاري خدمتونه ترسره کړي چې ټولو ته ښکاره دي. خو له بده مرغه چې، د ښار او چاپيريال په پاکولو، ښاري نظم رامنځته کولو او په نورو ټولگيو چارو کې د ښاريانو مرسته نشته او که وي هغه هم ډيره کمزوري ده. خو که چېرې زموږ گران ښاريان او نورې اړونده دولتي او غير دولتي ادارې اوسازمانونه، د ښاري خدمتونو په ترسره کولو کې له ښاروالۍ سره هر اړخيزې مرسته وکړي او ښار ته د خپل کور په سترگه وگوري، نو له شک پرته به ښاروالۍ په دې وتوانېږي ترڅو د ښاري ستونزو په له منځه وړلو او ښاريانو ته دلازيمو آسانتياوو په برابرولو کې ډيرې برياوې ترلاسه کړي.

ورباندې ابادو وه او دخلکو د ژوند ضمانت يې کاو په بيرحمۍ سره ونړاو په دې توگه د آسيا دغه تر ټولو شنه او معموره سيمه له بست څخه نيولې تر گرشک، فراه، چخانسور، زرنج، پشاوران، قرنين، طاق، رم، شارسنان، بغنين، درتل، زروان، شروان، لنه داچې د ۲۰۰ کيلومترو په واټن يې ټوله سيمه ويجاړه او ډيرې وينې يې تويې کړې. د معمورسيستان ټول کلي او کروندې له منځه ولاړې. وروسته يې کندهار ونيو. سيستان يې يو خپلوان، شاه شاهان او د کندهار حکومت يې بل خپلوان، امير سيف الدين برلاس ته وسپاره. په سيستان کې تر ډير وخت پورې د نرديلو بندونو او ويجاړو کليو آثار موجود وو. په نولسمه پيړۍ کې چې کله د انگرېزانو پښه دې سيمې ته راوړسېده، يوه انگرېز ليکوال "پاټيسون" په ۱۸۴۱م. کې د هلمند پر غاړه د پخوانيو بندونو نښې وليدې چې د گڼو تيمورپرمهال ويجاړ شوي وو، دوه نورو انگرېزانو "فريه" او "راولسن" هم په دې هکله يادونې کړې دي. وروسته بيا په نولسمه پيړۍ کې په دې سيمه کې محلي خانان مسلط وو، چې يو يې کمال خان و. کمال خان د نواب خان زوی او د جان بيگ لمسی و چې د بلوڅ د باتور، مبارز، سرلويې او زورور قوم سنجري درنې کورنۍ پورې يې اړه لرله. دوی له نولسمې پيړۍ مخکې کوچنيان ژوند درلود. په نولسمه پيړۍ کې دوی د چخانسور شاوخوازمکې تر لاسه او ده شين شول. د دغو بلوڅي سردارانو اقتصاد ورو ورو له مالدارۍ څخه بڼه شو. سردار کمالخان د نيمروز په چاربرجک ولسوالۍ کې ژوند کاو چې کلا يې اوس هم موجوده ده. په دغه سيمه کې چې اوس بند کمال خان نومېږي، دوی له سيند څخه د کاروانو اوسوداگريزو مالونو د تيريدو يو بندر جوړ کړی و چې له سوداگرو به يې محصول اخيست. ۱۸۵۶-۱۸۶۳م. کلونو په بهير کې کله چې امير دوست محمد خان پهرات او کندهار واکمن شو، سردار کمالخان يې تابعيت قبول کړ، امير دوست محمد خان ورته لوی منصب ورکړ.

د امير شيرعليخان پرمهال (۱۸۶۸-۱۸۶۳م.) څو ځله ايرانيانو پر سيستان يرغل وکړ، خو د سمنجراتي کورني بلوڅانو دهغوی پروتدي کلک مقاومت وکړ او ځانونه يې دافغانستان تابع وبلل. سردار کمال خان په ۱۸۰۰م. کال نړۍ ته سترگې پراتيستي او په ۱۸۷۹م. کې وفات شوی دی. د خلکو په ژبه، ورو ورو کمال خان بندر په کمال خان بند بدل شو، حال دا چې کمال خان دلته کوم بند نه و جوړ کړی. د شواهدو له مخې د نادرشا پرمهال هم ځينو اسنادو کې دې سيمې ته د کمال خان بند نوم ورکړل شوی دی. ترڅو چې په ۱۹۷۵=۱۳۵۴ل. کال کې سردار محمد داوود خان د هلمند پر سيند ديوه بند دجوړولو پريکړه وکړه او نوم يې ورته د کمال خان بند غوره کړ. په دې ډول سره په همدې ۱۳۵۴ل. کال افغاني انجنيران له کابله ورغلل، مقدماتي او اساسي سروې وشوه، وسايل وراانتقال شول، خو کار يې ډير پرمخ نه ولاړ. ويل کيږي چې داوود خان پخپله د دې سيمې ليدنه کړې وه، خو د پرله پسې سياسي بدلونو او ناامنيو له امله يې کار بند شو.

شوي وو. دغو بندونو د لرغوني سيستان بيلابيلې سيمې اوبه کولې. هغه مهال سيستان د يو لوی او يساري تمدن زانگو او د آبادۍ، زراعت، تجارت او پسرمانه مختلفو ميوو او غلو- دانو د توليد له پلوه ډير بليای و. دهغه وخت بندونه چې د دغه سيند دوو خواوو ته يې اوبه برابرولې، داوو: گرشاسپ بند، رستم بند، دحمزه بلو اخان (بلباخان) بند، يکاب بند او يوڅو نور. د سيستان آبادۍ اود اوبو بندونه هغه وخت ويجاړ شول چې د "سرغای" ژوی گوډ تيمور د ماوراالنهر له نيولو وروسته پر افغانستان حمله وکړه. گوډ تيمور په ۱۳۳۳م. کال نړۍ ته سترگې پراتيستي، کله يې چې پرافغانستان يرغل وکړ او دهرات ولايت ته راوړسيد ۲۵کلن و، خو د عمر ډير کلونه يې دافغانستان په نيولو او جنگونو تير کړل. وروسته تر هراته يې دسيستان دنيولو نيت وکړ، خو په هراته کې دافغانانو له سخت مقاومت سره مخامخ او په دغو جنگونو کې يې پښه تپي او ډير تورکي عسکر يې ووژل شول، نو ځکه يې په انتقام کې لکه دخپل نيکه "چنگيز" په شان ډير ځايونه ونړول او ډير خلک يې ووژل. د سيستانيانو سخت مقاومت دده د قهر او غضب سبب و، نو د سيستان يا اوسني نيمروز د اوبو حياتي بند يې ړنگ کړ چې سيستان وروسته له هغه په وچه بديا بدل او ژوند پکې ډير سخت شو. گوډ تيمور څو ځله له

شکست خوړولو ورسته بيرته سمرقند او سبزپسار ته ولاړ، خو بيا به دوباره له نوی لښکر سره پرافغانستان راځي. په درېيم ځل يرغل دجوزجان اوبلخ له نيولو وروسته لومړی کندهار ته راغی او بيا يې پر سيستان حمله وکړه. هغه په همدې سيستان کې په پښه ولگيد او گوډ شو، بيرته وتښتيد، خو بل ځل په ۱۳۸۲م. کې له يو لوی لښکر سره لومړی پهرات او بيا مخ په فراه راغی، له بده مرغه دفراه حاکم ملک جلا الدين ورته تسليم شو. له دې ځايه مخ په سيستان راغی دسيستان حاکم ملک قطب الدين د سيستان له خلکو سره يو ځای کلکه دفاع وکړه، خو وروسته تر ډيرو وینو توييدو سيستانيان ماتي سره مخامخ شول او گوډ تيمور ښار ته ننوت، دسيستان دخلکو ټوله شتمني يې لوټ، عامه ودانې، ماڼۍ، کروندې او باغونه اوداوبو بندونه او کانالونه يې ټول ويجاړ کړل. دسيستان افغان حاکم، امير قطب الدين يې خپل مرکز سمرقند ته دبندي په توگه وليو اودسيستان نور مشران يې دفراه په يوه کلا کې بنديان کړل، لښکر يې کورونو ته ننوتل او آن دښځو گانې او د کورونو سامانونه يې لوټ کړل. درستم بند يې چې ټوله سيمه

مدیتونو او دورو کې اوبولگولو، کړنې، مالدارۍ، صنعت او سوداگري دترقي په حال کې وې، خو د پردیو د تيري، کمرکيجونو او جگړو پر مهال هر څه له سقوط او ويجاړتيا سره مخامخ شوي دي. په دغو دورو کې يوه بې دگرشاسپ پاچا دوره وه. په دغه دوره کې د پخواني سيستان يا اوسني نيمروز مرکز زرنج وبلل شو. په دې دوره کې سيستان ډير نهرونه لرل، چې د خاورو او د دشتو غټو ټوټو په واسطه به هر کال دخلکو په مټ کلکيدل، دا ځکه چې ځینی وخت به دپسـرلی سـيلاوونو وړل، نو ځکه يې هر کال بيا جوړولو ته اړتيا وه. له هغه وخته تر اوسه د هلمند سيند څو ځله خپل مسير ډيرو ځايونو کې بدل کړی دی، دغه منطقه کې ډير ښارونه ويجاړ شوي او ډير نور نوي جوړ شوي دي. د نيمروز د نوم دمعا او وجه تسميې په هکله مختلفې افسانې او روايات شته. ځيني وايي چې د سامانيانو پر مهال سيستان ته نيمروز ويل کيدل. زياتره په دې نظر دي چې د نيمروز معنا جنوب ده، نو له دې امله چې اوسنی نيمروز د هغه مهال دخراسان جنوب ته پروت و، نو ځکه ورته نيمروز ويل کيد. ځيني نور بيا د يوې افسانې له مخې وايي چې دغه سيمه کې يو سيند بهيد، چې پيريانو په نيمه ورځ کې وچ کړ، نو له هغه راهيسې دا نوم ورته پاتې دی. ځيني يې دشمسې کال د ورځو د نومونو له مخې

نيمروز بولي، ځيني نور بيا وايي چې نيمروز دغرمې او ماسپښين په معنا دی. څرنگه چې په غرمه کې لمر په جنوب کې ښکاره کيږي، نو ځکه ورته نيمروز ويل شوی دی. البته دسامانيانو په دوره کې همدغه نظريه وه. ډيره موده وروسته يعنی دافغانستان په معاصر تاريخ کې تر ۱۳۴۲ل. کال پورې چې دافغانستان پر ملکي تشکيلاتو بيا کتنه وشوه، ټول اوسني نيمروز ته چخانسور ويل کيد، خو په ۱۳۴۴ل. کال کې پريکړه وشوه چې دچخانسور نوم دی په نيمروز، يعنی دهغه په لرغوي نوم بدل شي. مرکز يې زرنج پاتې شو او د يو نوي ښار نقشه ورته جوړه شوه. ورور په زرنج کې نوې ودانۍ جوړې شوې، سړکونه ورغول شول او ښونځي او روغتون پکې جوړ شو، نو دا وخت ورته ډيرو خلکو شهرت هم ويل. دغه ولايت دتاريخ په اوږدو کې د خپلو غلو-دانو او کرنی له پلوه نوم درلود، چې يو علت يې د هموارو زمکو موجوديت او بل علت يسی ذريات شمير ويالو او کانالونو شتون و. له تاريخي پلوه په منځنيو پيړيو کې د هلمند پر سيند باندې، چې هغه مهال دا سيمه د سيستان په نوم مشهوره وه، څو بندونه جوړ

د اوبو کچه او وروستی وچکالی په افغانستان کې د وريښتونو کلنی کچه متفاوته ده، چې تر ټولو ډيره يې د جنوب لويديزو سيمو په دښتو کې ده. په سوېل کې د وربست کچه هر کال صرف تر ۱۵ ميليمترو پورې رسيدوي ندرتاً ځينو کلونو کې له ۲۰۰ تر ۳۵۰ ميليمترو پورې تخمينيږي. اوسط کلنی کچه يې ۷۹ ميليمتره په زرنج کې ده. دغه مقدار کلنی اوربست ډير ناکافي او د اقليمي او ايکالوژيکي ناورو پايولو لرونکی دی. د افغانستان د جاري اوبو (surface water) کلنی اوبه ميلياردونو مکعب مترو ته رسيدوي چې له نيمايي زياتې يې جاري يا روانې اوبه دي او هغه زموږ سيندونه دي، پاتې يې تر څمکې لاندې اوبه دي، چې دا هم په سيده توگه جاري اوبو پورې تړلې دی. داسې تخمينونه شته دي، چې د افغانستان ۴۰ ميليارد متر مکعب اوبه گاونډيو هيوادونو ته ځي او يوه ډيره برخه يې په شگړو کې يې گټې جديږي. له جاري اوبو څخه له ۲۵-۳۰ سلنه استفاده کيږي او نوره ۷۰ سلنه ضايع او له پولو بهر وځي، دا په داسې حال کې چې د تيرو ډير شوو کلونو په بهير کې د اوربستونو ذريات کمښت له امله په اوسط ډول زموږ د سيندونو اوبه په سلو کې تر ۱۵ او د جاري اوبو مجموعی اندازه کې ۴۹ سلنه کمښت راغلی دی چې له کبله يې زيات شمېر خلک کله واليو ته هم اړ شوي دي. کښت او څښاک ته د اوبو قلت، د اوبو کمزوری مدیریت، تر څمکې لاندې اوبو غير علمي ايتسل او د هغو تدريجي کمېدل او ککړوالی او اقليمي بدلونونه دي. د نيمروز او کمال خان بند لنډه پيژندنه او تاريخچه د کمال خان بند د افغانستان يو له ملی او زيربنایي پروژو څخه ده چې د نيمروز د ولايت د چاربرجک د ولسوالۍ په ساحه کې $30^{\circ}21'N, 61^{\circ}55'0''E$ کوارديناټ کې موقعيت لري، چې دزرنج له ښار څخه ۹۰-۹۵ کيلومتره واټن لري. د دغه بند د جوړيدو تصويب لومړی ځل په ۱۳۵۴ل. ۱۹۷۵م. کې ونيول شو، مقدماتي سروې، اساسي سروې او دنقشې ځيني چارې يې هماغه وخت پيل او ماشين آلات ورو وليږدول شول، خو د سياسي پرله پسې بدلونو او جنگونو له امله يې کار پاتې شو. دا دی تقريباً وروسته تر پنځوسو کلونو يې د درېيم فاز د چارو پراختيا ته د ۲۰۱۷م. کال د اپريل پر اولسمه د ولسمشر داکتر محمد اشرف غني له خوا وشوه. اوس يې د ډکيدو (ابگيري) پړاو هم بشپړ او ډير ژر به پراختيا شوی. دغه بند څخه به تقريباً ۸-۹ ميگاواټه بريښنا تر لاسه او د ۱۷۵۰۰۰ هکتارو شاخو کرنيزې نوي زمکې به تر کښت لاندې راولي. لوړوالی يې ۱۶ متره دی، چې په آساني سره جلا کيدونکی ويالی (کانال) ته اوبه ورڅخه روانېدلای شوی او دغه ارتفاع د توربين د فعالولو قدرت لري. د اوبو د منابعو د مدیریت په برخه کې؛ د دغه بند او دې سره يوځای د شاتوت، شاه و عروس، مچلغې، بخش اباد او د سلما بندونه هغه لويې لاسته راوړنې دي چې افغانستان يې په دې وروستيو کې لري. که دلرغونی افغانستان تاريخ ته وگورو، نو دلته بيلابيل مدنيتونه تير شوي دي، په بيلابيلو

ناحیه سیزدهم...

و انسجام بین شوراهای ناحیه برای پیشبرد امور، از فعالیت‌های دیگر بوده است. همچنان جلوگیری از تخلف مارکیت‌ها، دکان‌ها و هنگ‌سراها در سرخط وظایف ما بوده است. جلوگیری از فروش مواد تاریخ گذشته، سو استفاده‌های شخصی از معابر عمومی و سرک‌ها نیز از جمله فعالیت‌های ما در ناحیه سیزدهم می‌باشد. تنظیم امور اداری ناحیه، برخورد صحیح با مراجعین، جلوگیری از پیش آمدن سکنگی در کارها و کنترل مستقیم و غیر مستقیم از فعالیت کارمندان، در برنامه‌های کاری ام همیشه شامل بوده است.

س: آیا باشندگان ناحیه سیزدهم در پیشبرد کارها با شما همکاری می‌کنند؟

ج: خوشبختانه باشندگان ناحیه سیزدهم همواره برای ایفای وظیفه شهروندی، با حکومت همکاری کرده اند، شاره‌های نیز از این امر مستثنا نبوده و مردم همیشه با این نهاد خدماتی همصدا شده اند. در اندک مواردی بدون شک بعضی مخالفت‌ها، از سوی کسانی وجود داشته و دارد، اما با درایت و تصمیم به موقع مسئولان، جلو خودسری‌ها و خلاف ورزی‌ها گرفته شده است.

س: مشکلات باشندگان ناحیه سیزدهم بیشتر در کدام بخش است؟

ج: از آنجایی که ناحیه سیزدهم یک ساحه کاملاً غیر پلاتی است، مردم در ابتدایی ترین نیازها و توقعات خود دچار مشکل هستند. ناحیه سیزدهم عموماً از مردمی زیر خط فقر تشکیل شده است که به کارهای خیلی ابتدایی چون دستفروشی، کراچی وائی و مزدور کاری مشغول اند، لذا بر طرف نمودن ابتدایی ترین نیازها برای این مردم اشد ضرورت است و این ناحیه نیازمند توجه و کمک‌های بیشتر می‌باشد.

س: در مورد فعالیت‌های که شارووالی کابل در این ناحیه در سال گذشته انجام داده است معلومات دهید.

ج: بیشترین سرمایه فکری و کاری شارووالی کابل در سال ۱۳۹۹ به مدیریت درست و مبارزه با ویروس کرونا گذشت. دواپاشی ساحات مختلف، هماهنگی تیم‌های مبارزه با کرونا و در کنار آن تحصیل عواید شارووالی کابل و اجرای امور محوله بار سنگینی روی شانه‌های همه کارمندان بود. با آنهم خوشبختانه توانستیم این بحران را تا حد زیادی مدیریت نموده و از عهده آن به در آییم. رسیدگی به شکایات مردم در امور مختلف از جمله مدیریت آب خیزی‌ها، انتخابات و کلاسی گذر، توزیع نان خشک، دواپاشی ساحات مختلف، تشکیل تیم‌های رضا کار نیز در لیست کارهای ما بوده است.

س: خواست شما از باشندگان ناحیه چیست؟

ج: به عنوان معاون ناحیه، از مردم عزیز خود خواهشمندم تا زندگی شهری را به معنای واقعی آن به پیش ببرند. در این راه، نگهداری محیط زیست، جلوگیری از آلودگی‌ها، همکاری در پرداخت صفای، جلوگیری از تخلفات در سطح شهر و همکاری با حکومت همگی از اصول شهروندی هستند. به عنوان یک زن از تمام مردم سرزمینم می‌خواهم تا در راستای ارتقای ظرفیت دختران و زنان کوشا بوده، برای آن‌ها فرصت دهند و زمینه تعلیم، تحصیل و کار آفرینی را مهیا سازند و نقش زنان را در پیشرفت و آبادی کشور نادیده نگیرند.

په کر نه د چاپیریال ساتنې ډاډمنتوب

لیکوال: ذیح الله تنویر

مواد تولیدوي، چاپیریال له ناوړه ناوړستونو څخه ژغوري، د ایکوسیستمونو پابینت تنظیموي، د سرچینو د دوام سبب کيږي، د اقتصاد د لوړوالي سبب گرځي، کاري فرصتونه رامنځته کوي، د ژوند روغتیا ډاډمنوي او په ټوله کې ژوند ژغوري، له دې ټولو معلوميږي چې کر نه د ژوند کولو اساسي او لومړنی برخه ده، همدې ټولو ارزښتونو ته په پام سره اړینه ده، تر چې د نورو کسبونو پر ځای د نوې کرنې پراختیا ته ډیر پام وشي، ترڅو د خپل اقتصاد د لوړولو ترڅنګ چاپیریال له هر ډول ننگونو خوندي شي.

خوندي چاپیریال او کرنیزه پراختیا د هرې برخې ستونزو او ناخوالو ته د پای ټکی ایښودلی شي، راځئ چې له خپلو شته زیرمو او فرصتونو څخه په گټې اخیستنې سره نوې کرنې ته مخه کړو، له یو لوري به مو اقتصاد پر پټو ودریږي او له بلې خوا به مو خپل چاپیریال ساتلی او ژغورلی وي.

کچه ورڅخه د سیاحت لپاره کار اخیستل کيږي، ځکه چې په دې ډول چاپیریالونو کې هوا پاکه او طبیعت منظم وي، ذهن ته سکون او آرام وربیسي، له همدغو کرنیزو سیاحتی سیمو څخه هر کال په لږه کچه عاید هم تر لاسه کيږي، کوم چې د ملي اقتصاد په لوړولو کې رغنده رول لوبوي.

لکه څرنګه چې مخکې یادونه ورته وشوه، کر نه د اوسنی نړۍ گټې نفوس لپاره د خوراکي توکو د تولید ترڅنګ د صنعتي پراختیا لپاره د خامو د تولید تر ټولو ستره سرچینه گڼل کيږي، کوم چې په چاپیریال کې د نفوسو د ژوندي پاتې کیدو لپاره لویه اړتیا ده، که په چاپیریال کې د شته توکو د منشاء په اړه فکر وکړو، نو دا به راته معلومه شي چې د اکثریت توکو منشاء کر نه ده.

که په کر نه د چاپیریال ساتنې ډاډمنتوب لندیز کړو نو وایو چې: ((کر نه ژوند ته پابینت او دوام ورکوي، چاپیریال ساتي، د ژوند یو موجوداتو لپاره غذا او د صنعت لپاره خام

چې د چاپیریال ساتنې لپاره ډیرې اړینې دي، نباتات خاوره پوښی، دغې دندې یې د خاورې د تخریب ترڅنګ د هوا د ککړتیاوو مخه نیولې ده، که چیرې د ځمکې پر مخ نباتي پوښ نه وای، نو د بادونو په وسیله به په هوا کې د خاورې کثله اعظمي حد ته رسېدلې وای، چې دغې چارې به د ځمکې پر مخ له ډیرو گټو ننگونو سره مخ کړی او په سلګونو کالونو شاته بېولې وای، نباتي پوښین دا چې د خاورې د بادي تخریب مخه نیسي، په یو وخت کې د اوبو په واسطه د خاورې د تخریب او سیلابونو د مخنیوي بله ستره دنده هم سر ته رسوي، دوی د خپلو رینو پر مټ خاوره په خپل ځان کې ټینګه ساتلې، د خپلو بناخونو، پاتو او تنو پر مټ د اورښتونو چټکتیا راکموي، واورې د خپل سیوري له برکته په یو وار ویلی کیدو ته نه پریري، همدغه کرنې یې اوبو د ساتنې، د سیلابونو په مخنیوي او د اوبو د دوامدنه پاتې کیدو سبب گرځي.

نباتات هوا ته د پورته شوي گرد، غبار او کاربن ډای اکساید د جذب او د اکسیجن د تولید دنده پر غاړه لري، کوم چې د چاپیریال ساتنې له اړین دي، د وچکالیو د رامنځته کیدو مخنیوی کوي، د ناروغیو مخه نیسي، د ځمکې کره له گرمیدو ژغوري، د وحشي ژویو لپاره د اوسیدو مناسب ځای یې گڼلی شو، نباتات د ایکوسیستمونو د تلپاتې توب لپاره بنسټیز ارزښت لري او اقلیمي بدلونونو مخنیوی کوي.

کر نه د ژوند چاپیریال ته ښکلا وربښي، هغه سیمې چې په ونو او بوټو پوښل شوي، په ډیره

کر نه د خوراکي او مصرفي توکو د تولید هغه ستره سرچینه ده، چې پر مټ یې انساني او حیواني قوې ته د غذايي موادو د تولید ترڅنګ د ژوندانه لپاره ډیری نور پروتوسس شوي توکي هم ترلاسه کيږي، کر نه د ژوند او چاپیریال لپاره د بنسټیزې سرچینې په نوم پیژندل کيږي، چې شتون یې د ژوند د پیل او دوام او نه شتون یې بیا د ژوند د پای په مانا دی.

پرمختللي هېوادونه له دې سببه اقتصادي ځان بسپارنې ته رسېدلي چې د طبیعي زیرمو په مدیریت او د نوې کرنې په رواجولو یې تمرکز کړی، له همدې امله دوی ژوند کوي، نه دا چې ژوند پر اوږو بار وړي، وروسته پاتې هېوادونه چې نه یې له طبیعي زیرمو سالمه گټه پورته کړې او نه یې کرنې ته بدلون او پراختیا ورکړې، همدا یې په چاپیریال کې د هر ډول ناوړه ناوړستونو د پېښیدو سبب گڼل شو.

چاپیریال د فزیکي او بیولوژیکي محیطونو مجموعې ته وایي، په بیولوژیکي محیط کې ټول ژوندي او په فزیکي محیط کې ټول غیر ژوندي موجودات شاملیږي، نباتات د خپل ژوند لپاره ټولو فزیکي سرچینو او ژوندي موجودات بیا د ژوند کولو لپاره نباتاتو ته اړتیا لري، له همدې تعریف معلومه شوه چې کر نه د ژوند او چاپیریال لپاره لومړیتوب لرونکې اړتیا ده.

نباتات کوم چې د کرنې لومړی پیل دی، د غذايي توکو د تولید ترڅنګ په ټولنه کې د ساتنې ډیرې مهمې دندې سر ته رسوي، کوم

د ښاري فرهنگ رواجولو په موخه، پراخو تبلیغاتو ته اړتیا ده!

اباسین

کارونو په سر ته رسولو سره خپل ځان، خپله کورنۍ او خپل ښار له ناوړتیاوو او ناروغیو څخه وژغوري.

نو لازمه دا ده چې د داشان ښاریانو لپاره پراخ کلتوري تبلیغات سر ته ورسول شي ترڅو دوی ښاري فرهنگ او ښاري کلتور په رعایتولو کې ځان مسوول وگڼي.

اچوي او کابل ښاروالۍ له خپلو ټولو ښاریانو غوښتنه کوي ترڅو د ښار د پاکولو په موخه په حشرکې گډون وکړي خو بیا هم د ښاریانو گډون په دغه کار کې ډیر کم رنگه وي اوله دې څخه څرگندېږي چې ډیرې ښاریان دخپل کلو کور پاکوالي ته چندان لږواله ندي او نه غواړي چې، د داشان ډله ایزو تنظیمي

ټکي ته سمه پاملرنه نه لري، خپل تولید شوي کثافات په هرځای کې یې چې زړه وغواړي هلته یې اچوي او په لوی لاس ښار له ککړتیا او خپل او د نورو ژوند له گواښونو سره مخ کوي. کابل ښاروالۍ تل هڅه کوي ترڅو ښار او ښاریان له دغو گواښونو څخه لرې وساتي چې په همدې موخه د تنظیمي عمله شپه او ورځ، په نه ستړیکیدونکي توگه، کار کوي او غواړي چې کابل ښاریان په یوه یا امښه روغتیایي چاپیریال کې ژوند وکړي.

دا څرگنده ده چې زموږ ښار، موږ ته د گله کور حیثیت او ددغه ښار ټول ښه اوبد په موږ پورې اړه لري.

د ښار پاکوالی، د ښاري فرهنگ او ښاري کلتور عايتول، د ښار ښکلا او سمسورتیا، ټول زموږ د هوسا ژوند لپاره یوه اړتیا ده چې باید په گډه سره د ښار په پاکوالي او سمسورتیا کې ونډه واخلو.

که چیرې د ښار ښیرازه توب او ښکلا له منځه ولاړ شي او پاکوالی ته یې پاملرنه ونشي، ښکاره خبره ده چې زموږ روغتیا له گواښ سره مخ کېږي او په راز راز ناروغیو اخته کېږو. نو که وغواړو چې ښه او هوسا ژوند ولرو او له ناروغیو څخه په امن کې پاتې شو نو باید دغه کلو کور پاک وساتو.

خو لکه چې لیدل کېږي ډیر شمیر ښاریان دغه

په کابل ښاروالۍ کې نوې ګمارنې

د چارو د ښه تنظیم او خدمتونو وړاندې کولو په موخه د کابل ښاروالۍ د مدیریتی سیستم د غوره کیدو په موخه د یادې ادارې یو شمیر مسئولان تغیر او په یو شمیر نوې په دنده وګمارل شول.

کابل ښاروال محمد داود سلطانزوی د نویو ګمارل شویو مسئولانو د پېژندګلوی په غونډه کې وویل چې، تغیر یو اصل دی او یاد بدلونونه د چارو او ادارې د غوره کیدو په موخه رامنځته شوي دي. په املاکي چارو کې د کابل ښاروال ستر سلاکار محمد یاسین هلال تېدیلا د مقام د

د کابل ښاروالۍ او د ناحیو د گذر وکیلانو شوراګانو ترمنځ د ملي دسترخوان پروګرام په اړه غونډه ترسره شوه

پر مهال یې زیانمنې سیمې پېژندلې دي او د ملي دسترخوان پروګرام د بستو په ویش کې به ترې ګټه پورته کړي. کابل ښاروالی اړمنو ته د ملي دسترخوان پروګرام د مرستو د شفاف ویش په اړه ډاډ ورکوي او ټاکل شوې ده د یادې ادارې له لوري په بیلابیلو پړاونو کې دا مرستې وویشل شي.

دوی او د ژوند له معیشت څخه محروم دي او موږ به د انساني مینې له مخې چاته اجازه ور نه کړو، خو له دې پروسې ناوړه ګټه پورته کړي. کابل ښاروال هیله وښوده چې د گذر وکیلان به د همکارو موسسو له لارې د مرستندویه بستو په ویش کې اسانتیاوې رامنځته کړي او په دې برخه کې یې د دوی په ښه څارنه ټینګار وکړ. کابل ښاروال وویل چې د وچې دوی د ویش

د کابل ښاروالۍ د پروګرامو د ښه پلي کیدو او د کابل ښار په کچه د ملي دسترخوان پروګرام د اجرائیې کیدو په موخه د کابل ښاروال محمد داود سلطانزوی او د ۲۲ ګونو ناحیو د گذر وکیلانو شوراګانو له رئیسانو او غړو سره دوه اړخیزه غونډه ترسره شوه. کابل ښاروال د گذر وکیلانو همیشنی مرستې وستایلي او په اړمنو د ملي دسترخوان پروګرام د مرستو ویش او شفاف لیست برابرولو په اړه یې ډاډ څرګند کړ.

کابل ښاروال په دې برخه کې د گذر وکیلانو د شوراګانو د مسئولیت په اړه وویل چې، موږ د خلکو ستونزې لومړیتوب ګڼو او امکاناتو او د مرستو ښه ته په کتو اړینه ده اړمن په دقیقه توګه وپېژندل شي او په دې برخه کې د گذر وکیلانو ونډه چې د خلکو استازي ګڼل کېږي او د ډاډ وړ دي، مرستې به په شفافه توګه وویشل شي. نوموړي وویل چې زموږ خلک له یوې مسرې

معین جدید ساختمانی و ترانسپورت شهری شاروالی کابل معرفی شد

براساس حکم شماره 169 مورخ ۱۴ حمل ۱۴۰۰ مقام ریاست جمهوری اسلامی افغانستان، سهراب صدیقی در بست مافوق رتبه، به حیث معین جدید ساختمانی و ترانسپورت شهری شاروالی کابل تعیین و طی مراسمی، توسط محمد داود سلطانزوی شاروال کابل به همکاریش معرفی گردید. **ص ۷**

رسیدگی به تخلفات شهری در مربوطات ناحیه یازدهم جریان دارد

تیم ګرمه این ناحیه علاوه بر رسیدگی به منظور فراهم شدن سهولت‌های اجتماعی و رشد اقتصادی در نقاط مزدحم و بازارهای شهر، کنترل و نظارت از چگونگی این کار تا ایجاد نظم کلی و پایدار در نقاط مختلف این ناحیه ادامه خواهد **ص ۷**

کمپاین نهال‌شانی در نواحی دهم و هفدهم راه اندازی شد

کمپاین نهال‌شانی باغرس صدها اصله نهال در سرک جمهوریت مربوط ناحیه دهم، با اشتراک اعضای شورای مردمی قلعه موسابه آرزوی توسعه و گسترش سرسبزی شهر راه اندازی شد. **ص ۷**

په پغمان سیمه کې د کابل ښاروالۍ مېلمستون د رغونې چارې به ډیر ژر بشپړې شي

د کابل ښاروالۍ د ټولنیزو او کلتوري چارو مرستیال څیرنوال محمد فاضل شریفی د څوارلسمې ناحیې اړوند په پغمان سیمه کې د کابل ښاروالۍ د مېلمستون له رغونې چارو لیدنه وکړه او مسئولانو ته یې لارښوونه وکړه، خو په تیزی او دقت سره د یادې ودانۍ چارې بشپړې کړي، خو ګټې اخیستې ته وړاندې شي. د کابل ښاروالۍ د مېلمستون **ص ۷**

مواد خوراکی تاریخ گذشته و بدون کیفیت جمع آوری و منهدم می شود

مهربانانه نهال می کاریم

E-mail: kmunicipality.af@gmail.com